

WYMAGANIA EDUKACYJNE z przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa

4-lenie liceum, Klasa I

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który

- rozróżnia zagrożenia czasu pokoju i czasu wojny
- wymienia elementy składowe systemu bezpieczeństwa, jego poszczególne instytucje, charakter związków między nimi
- wymienia nazwy formacji służb mundurowych (w tym obrony terytorialnej) zapewniających bezpieczeństwo państwa
- rozpoznaje podstawowe typy uzbrojenia Sił Zbrojnych RP
- definiuje i rozpoznaje rodzaje alarmów oraz sygnałów alarmowych
- charakteryzuje zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu
- podaje definicję i wymienia cele oraz zadania pierwszej pomocy
- wymienia działania wchodzące w zakres pierwszej pomocy
- potrafi rozpoznać osobę w stanie zagrożenia życia
- wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce, np. domowej, samochodowej; wymienia środki opatrunkowe zastępcze
- opisuje zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia
- prawidłowo wzywa pomoc
- opisuje zasady postępowania z osobą nieprzytomną
- opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn
- omawia zasady postępowania przeciwwstrząsowego
- omawia zasady postępowania z poszkodowanymi, u których podejrzewa się uraz kręgosłupa
- rozumie, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w zatruciach
- opisuje typowe okoliczności i objawy wystąpienia udaru termicznego oraz udaru słonecznego
- przedstawia metody przenoszenia poszkodowanych z urazem kręgosłupa
- wymienia zasady Potta
- opisuje sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadku: zawału serca, udaru mózgu, napadu duszności, porażenia prądem, ukąszenia lub użądlenia, pogryzienia przez zwierzęta, napadu padaczkowego, hipo- lub hiperglikemii
- rozpoznaje zagrożenia i ich źródła
- wymienia nazwy formacji służb działających na rzecz zwalczania skutków zagrożeń
- wymienia główne przyczyny pożarów
- wymienia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas pożaru
- wymienia rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego
- rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej
- rozpoznaje znaki ewakuacji
- wymienia rodzaje zdarzeń terrorystycznych (np. w razie wtargnięcia uzbrojonej osoby do szkoły, centrum handlowego)
- wymienia najczęstsze zagrożenia „przemocowe” występujące w szkole
- wymienia rodzaje znaków substancji toksycznych i miejsca ich eksponowania
- wymienia przykładowe materiały, jakie można wykorzystywać jako zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry
- wymienia sposoby zabezpieczenia żywności i wody przed skażeniami
- wyjaśnia znaczenie pojęć: odkażanie, dezaktywacja, dezynfekcja, deratyzacja
- wyjaśnia, na czym polegają zabiegi specjalne i sanitarne
- opisuje obowiązki pieszego i kierowcy podczas przejazdu pojazdu uprzywilejowanego
- wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie

- opisuje podstawowe sygnały i objawy problemów ze zdrowiem psychicznym (stres fizyczny i emocjonalny, zaburzenia odżywiania, depresja kliniczna)
- wymienia umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie)
- wyjaśnia zagadnienia związane z właściwym, racjonalnym żywieniem
- wyjaśnia zagadnienia związane z właściwą i racjonalną aktywnością fizyczną
- wyjaśnia wpływ substancji psychoaktywnych na sprawność kierowcy

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opisuje kluczowe elementy szkolnej instrukcji ewakuacji: sygnały, drogi ewakuacji, wyjścia ewakuacyjne, miejsce zbiórki ewakuowanej ludności, zasady zachowania się uczniów podczas ewakuacji ze szkoły (internatu)
- opisuje rolę układów: oddychania, krążenia i nerwowego dla prawidłowego funkcjonowania organizmu
- podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym i wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach
- wykonuje podstawowe czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej
- wykonuje podstawowe czynności pierwszej pomocy w zadławieniu
- przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć
- wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny oraz opatrunek uciskowy
- omawia i stosuje zasady unieruchamiania złamań kości długich i stawów (zasada Potta)
- wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach
- opisuje zagrożenia dla życia związane z utratą dużej ilości krwi w krótkim czasie (wstrząs)
- wymienia społeczne podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń
- potrafi dobrać odpowiedni rodzaj środka gaśniczego w zależności od rodzaju pożaru (np. płonąca patelnia, płonący komputer)
- charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy
- przedstawia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas powodzi, pożaru lub innych klęsk żywiołowych
- opisuje zakres i sposób przygotowania się do planowanej ewakuacji
- opisuje zasady postępowania podczas powodzi, śnieżycy, zejścia lawiny
- uzasadnia i proponuje skuteczne sposoby zapobiegania panice
- omawia zadania, strukturę oraz podstawowe uzbrojenie i wyposażenie Sił Zbrojnych RP
- podaje przykłady zarządzeń, jakie mogą wydać władze w związku z kryzysem
- wymienia i uzasadnia geopolityczne, militarne i gospodarcze aspekty bezpieczeństwa państwa
- identyfikuje obiekty opatrzone międzynarodowymi znakami ochrony zabytków
- wymienia czynniki ryzyka chorób cywilizacyjnych, jak: nadciśnienie tętnicze, cukrzyca, zaburzenia gospodarki lipidowej, otyłość
- wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, zdrowiem psychicznym i zdrowiem emocjonalnym a zdrowiem społecznym
- wymienia zachowania sprzyjające zdrowiu (prozdrowotne) oraz zagrażające zdrowiu; wśród zagrażających zdrowiu wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków
- opisuje sposoby radzenia sobie z emocjami, w tym negatywnymi

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- omawia zasady ewakuacji ludności
- wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krążenia i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych, opisuje następstwa zaburzeń czynności tych układów

- przeprowadza wywiad ratowniczy SAMPLE
- opisuje podstawowe sposoby transportu poszkodowanych z miejsc niebezpiecznych
- wymienia najczęstsze przyczyny utraty przytomności
- wymienia typowe objawy zwiastujące, poprzedzające omdlenie
- wykonuje podstawowe opatrunki osłaniające w obrębie głowy i tułowia
- wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci
- wyjaśnia cel doraźnego unieruchomienia kończyny (ograniczenie ruchu, zmniejszenie bólu, ograniczenie ryzyka pogłębiania urazu, umożliwienie bezpiecznego transportu)
- opisuje działania ratownicze w przypadku ciała obcego w: oku, uchu, nosie
- charakteryzuje działalność społecznych podmiotów ratowniczych, w tym: Ochotniczej Straży Pożarnej, Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego
- omawia zasady profilaktyki pożarowej
- opisuje sposoby gaszenia najczęściej występujących pożarów (w zarodku)
- wyjaśnia znaczenie pojęcia cyberprzemocy, opisuje procedury postępowania w przypadku jej wystąpienia
- podaje przykłady najczęściej występujących okoliczności znalezienia niewypałów i niewybuchów
- rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowlach
- wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność
- identyfikuje wyzwania dla bezpieczeństwa indywidualnego i zbiorowego, kategoryzuje je, przypisuje im właściwe znaczenie w kontekście bezpieczeństwa lokalnego i całego państwa
- wymienia rodzaje świadczeń obywateli na rzecz obronności
- wymienia elementy składowe systemu bezpieczeństwa państwa, jego poszczególne instytucje, charakter związków między nimi
- określa zakres działania wybranych stowarzyszeń i organizacji, jak: Liga Obrony Kraju, Polski Czerwony Krzyż, Związek Strzelecki „Strzelec”
- wyjaśnia związki między aktywnością fizyczną, zwyczajami żywieniowymi i dobrostanem emocjonalnym
- odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ, od takich, na które wpływu mieć nie może
- definiuje pojęcia bulimii i anoreksji oraz wyjaśnia następstwa tych chorób
- analizuje objawy różnych rodzajów uzależnień behawioralnych, w tym uzależnienia od komputera, Internetu, hazardu
- wyjaśnia, w jaki sposób można unikać picia alkoholu, palenia tytoniu, brania dopalaczy
- potrafi ocenić intensywność wysiłku fizycznego (np. na podstawie pomiaru częstości akcji serca w czasie i po wysiłku)

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opisuje sposoby postępowania w przypadku odcięcia dróg ewakuacyjnych, w tym przez pożar
- potrafi zainstalować w telefonie komórkowym dostępny w miejscu zamieszkania system ostrzegania o lokalnych zagrożeniach
- wymienia i opisuje poszczególne ogniwa łańcucha przeżycia
- opisuje sytuacje, w jakich można prowadzić resuscytację z wyłącznym uciskaniem klatki piersiowej
- opisuje algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych u niemowląt i dzieci
- wie jak wykorzystać automatyczny defibrylator (AED)
- proponuje działania zapobiegające zadławieniu w typowych sytuacjach życia codziennego
- omawia okoliczności i sposób zakładania opaski uciskowej
- omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych

- wskazuje niewłaściwe zachowania dotyczące cyberprzemocy i proponuje właściwą na nie reakcję
- wymienia zadania i kompetencje władz państwowych oraz samorządowych w zakresie obronności
- wyjaśnia podstawowe zasady międzynarodowego prawa humanitarnego
- analizuje wartość odżywczą produktów żywnościowych, np. na podstawie informacji o ich składzie umieszczanych przez producenta na opakowaniu
- definiuje pojęcie wskaźnika masy ciała (BMI) i potrafi określić, do czego on służy
- ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem; ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia
- ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu sytuacji problemowych (o nastawieniu teoretycznym i praktycznym)
- redaguje treść komunikatu ostrzegawczego o zbliżającym się (wybrany) zagrożeniu dla miejscowości, w której mieszka
- układa własny, zbilansowany jadłospis na tydzień
- proponuje zestaw ćwiczeń i aktywności ruchowej, dostosowany do własnych możliwości, na wybraną porę roku
- przygotował materiał dydaktyczny do wybranych tematów (program komputerowy, film, przygotował i sam przeprowadził lekcję metodą poszukującą pod kierunkiem nauczyciela),
- uczestniczył w zajęciach sekcji strzeleckiej, reprezentował szkołę na zawodach strzeleckich, sportowo – obronnych, PCK; działa aktywnie w szkolnym kole PCK, klubie ekologicznym, jako wolontariusz, włączając się przez to aktywniej w realizację procesu dydaktycznego.

Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności:

1. Każdy uczeń w ciągu jednego okresu powinien otrzymać co najmniej 3 oceny.
2. Obowiązują następujące formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów:
 - 1) prace pisemne:
 - a) sprawdziany
sprawdzian jest zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, a informacja o nim wpisywana jest do dziennika lekcyjnego,
 - b) kartkówki
obejmują materiał z trzech ostatnich tematów nie wymagają zapowiadania,
 - 2) zadania i ćwiczenia wykonywane przez uczniów w czasie lekcji;
 - 3) wypowiedzi ustne;
 - 4) prace domowe;
 - 5) ćwiczenia praktyczne.